

The Level of Perception and Adoption of New Primary Education Program (1st-5th Classes)

Hüseyin ŞİMŞEK
Abdullah ADIGÜZEL
Harran University, Faculty of Education

Abstract

The aim of this study is to determine the level of perception and adoption of the new curriculum by the primary school principals and class teachers. The data gathered using a questionnaire conducted on 58 primary school principals and 395 class teachers in the city centre of Şanlıurfa, was analyzed and interpreted. Findings of this study showed that school principals and class teachers have adopted this curriculum at satisfying level. The highest dimensions adopted by the participants was the “gains” and “teaching and learning process” of the new program. The lowest dimension perceived and adopted by school directors and class teachers was “evaluation”. Principals have shown more positive agreement with all four dimensions of curriculum than class teachers. Briefed of class teachers about the new curriculum has promoted their level of perception and adoption. According to opinions of participants, the school principals are the first who perceived and adopted the curriculum.

Key Words. *Primary education program, school principal, class teacher*

SUMMARY

In order to train the qualified members which the current societies requires, the educational programs are developed and renovated in Turkey. To this affect, the Ministry of National Education of Turkey has intended renovating the primary educational program, adopting the constructivist approach, since 2004–2005 academic years.

PURPOSE

This study has been carried out in order to determine the level of perception and adoption of the new curriculum primary school principles and class teachers based on the constructivist theory.

METHOD

The sample of this study comprise of 58 school principles and 395 class teachers are working in 58 primary school in the Şanlıurfa city centre in 2008–2009 academic years. Data is gathered with a questionnaire developed by researchers. The data gathered using a questionnaire conducted on school principles and class teachers is analyzed with the aid of SPSS package program and interpreted.

FINDINGS

Findings of this study showed that school principles and class teachers have perceived and adopted this program with the level of “mostly agreeable” as far as the all main dimensions (gains, content, teaching and learning process and evaluation) of the renovated primary education program. The highest dimensions adopted by the participants was the “gains” and “teaching and learning process” of the new curriculum. The lowest dimension perceived and adopted by school principles and class teachers was “evaluation”. Principles have shown more positive agreement with all four dimensions of curriculum than class teachers. Principles have shown more positive agreement with all four dimensions of curriculum than class teachers. Compared to the uninformed ones, the teachers informed about the new curriculum, have more positive attitudes towards the curriculum and easily adopted it. The level of perception and adoption of class teachers participating in this study doesn't show any significant difference in regard to their professional seniority, faculty of graduated and student number in their classroom.

DISCUSSIONS & CONCLUSIONS

Briefing of class teachers about the new curriculum has promoted their level of perception and adoption. Besides, participants has declared that the new primary education curriculum is not enough effective in providing the cooperation among school administration, teachers and parents as expected. On the other hand, directors and class teachers has pointed out the infrastructure and facility of primary schools are not sufficient to executing the renovated primary education curriculum. This result shows that the primary schools in Şanlıurfa city center have some deficiency in terms of application of the renovated curriculum. Based on the results in this study has improved the fallowing suggestion. Organizing th in-service training for teachers in order to show what the intended evaluation methods of renovated primary education curriculum are and how they can be applied this methods. For effective and successful school teaching, organizing various activities strengthen the communication between teachers and parents. Supporting the primary school in Şanlıurfa city center in the aspect of technological infrastructure and educational equipment. Keeping the students number in a considerable level. Informing the parents about renovated primary education program in order to benefit from their contributions concerning the student's achievements.

Yeni İlköğretim (1.–5. Sınıflar) Programının Algılanması ve Benimsenmesi Düzeyi

Hüseyin ŞİMŞEK
Abdullah ADIGÜZEL
Harran üniversitesi Eğitim Fakültesi
Eğitim Bilimleri Bölümü

Özet

Bu çalışmanın amacı, yeni ilköğretim programının okul müdürleri ve sınıf öğretmenleri tarafından algılanma ve benimsenme düzeyini belirlemektir. Şanlıurfa il merkezindeki 58 ilköğretim okulu müdürü ve 395 sınıf öğretmenine uygulanan anket yoluyla elde edilen veriler analiz edilerek yorumlanmıştır. Araştırma bulguları, okul müdürleri ve sınıf öğretmenlerinin, yeni ilköğretim programının tüm boyutlarını yeterli düzeyinde benimsediklerini göstermiştir. Katılımcıların en yüksek düzeyde benimsedikleri boyut, programın kazanımlar ve öğretme-öğrenme süreci boyutlarıdır. Okul müdürleri ve sınıf öğretmenleri tarafından algılanma ve benimsenme düzeyi en düşük olan program ögesi ise değerlendirme boyutu olmuştur. Okul müdürleri, programın dört boyutuna ilişkin görüşlerinde de öğretmenlere oranla daha yüksek düzeyde katılım göstermişlerdir. Öğretmenlerin yeni ilköğretim programı hakkında bilgilendirilmeleri, programı algılama ve benimseme düzeylerini yükseltmiştir. Katılımcıların görüşlerine göre, yeni ilköğretim programının benimsenme düzeyi bakımından okul müdürleri ilk sırada yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: İlköğretim programı, okul müdürü, sınıf öğretmeni

Günümüz dünyasında, bilim ve teknoloji başta olmak üzere her alanda hızlı bir değişme ve gelişme yaşanmaktadır. Bu hızlı değişimin doğal sonucu olarak, bilgi çok daha hızlı üretilmekte, çeşitlenmekte ve yayılmaktadır. Kuşkusuz bu hızlı değişme ve gelişmelere uyum sağlayacak ve nitelikli bireyleri yetiştirecek temel güç ve araç uygulanan eğitim programlarıdır. “Öğrenene okulda ve okul dışında planlanmış etkinlikler yoluyla sağlanan öğrenme yaşantıları düzeneği” olarak tanımlanan eğitim programının etkililiği, büyük ölçüde toplumsal yaşamın her alanında yaşanan gelişmeleri karşılayıcı nitelikte olmasına, öğrenciye rehber olmasına, onu öğrenmeye güdülemesine ve öğrencinin bu sürece etkin katılmasına ve sorumluluk üstlenmesini sağlamasına bağlıdır (Demirel, 2005: 42). Başta üretim ve hizmet birimleri olmak üzere, toplumsal yaşamın her alanında bilişim ve iletişim teknolojilerinin yoğun biçimde kullanılması ve buna dayalı olarak küreselleşme, bilgi toplumu, bireysel özgürlük, demokrasi, insan haklarına saygı, eşitlik vb. olgular, eğitim sistemlerinden beklentileri de artırmakta ve değiştirmektedir. Buna bağlı olarak toplumdan bilgiyi doğrudan alan değil, bilgiyi üreten, yapılandıran, kullanan, araştırmacı, eleştirel düşünebilen, yaratıcı,

sorun çözebilen, teknolojiye uyum sağlayabilen, sorumluluk sahibi bireyler yetiştirmeleri istenmektedir. Bu istem, uygulanan eğitim programlarının geliştirilmesini, okullardaki öğretim etkinliklerinin yeniden kurgulanmasını gerekli kılmaktadır (Sağlam ve diğerleri, 2007: 505).

Günümüz toplumların gereksinim duyduğu nitelikli bireyleri yetiştirmek amacıyla Türkiye’de önemli program değişiklikleri yapılmıştır. İlkokul programlarında 1924’den başlayarak 1926, 1936, 1948, 1962 ve 1968’de olmak üzere altı defa yeniden yapılanmaya gidilmiştir. Bu yeniden yapılanmalar ilkokul programlarında yer alan dersleri bir bütün halinde ele alarak programda bütüncül yenileştirmeler yapılmıştır (Tazebay, 2000). Ancak 1980’den sonra ilkokul programında yer alan derslerin her biri ayrı öğretim programları şeklinde, yeniden yapılandırılmıştır. 1997’de zorunlu temel eğitimin 8 yıla çıkarılmasıyla birlikte ilkokul programı (1–5 sınıflar) ve ortaokul programı (6–8 sınıflar) birleştirilerek, sekiz yıllık ilköğretim programı oluşturulmuştur. Son olarak Milli Eğitim Bakanlığı, 2004 yılında ilköğretim programlarında kapsamlı değişiklikler yapma yoluna gitmiştir. Program geliştirme disiplini açısından kısa sayılabilecek bir sürede hazırlanması ve uygulanması nedeniyle eleştirilen bu programın yapılandırmacı öğrenme yaklaşımına dayalı olarak geliştirildiği ileri sürülmüş ve eğitimciler ve öğrencilerin lehine olacağı iddia edilmiştir.

Yapılandırmacı Öğrenme Yaklaşımı

Yapılandırmacılık, 21. Yüzyılın eğitim felsefelerinden ilerlemecilik ve yeniden kurmacılık akımlarının ortaya çıkardığı bir öğrenme yaklaşımıdır. Bu yaklaşım, günümüz öğrenme anlayış ve süreçlerine yeni ve önemli bazı değerler katmıştır. Bu değerlerden en önemlisi, bireylerin bilgiyi edinmeleri değil, bilgiyi üretmeleri ve yapılandırmalarıdır. Bu yaklaşımda birey, kendi deneyimleri ve düşünmesi sonucunda, kendi bilgi, beceri ve yeterliklerini oluşturur (Shunk, 1996; Titiz, 2005). Bu anlamda Piaget’de bilgi, bütün bir şekilde bir bireyden diğer bir bireye iletilemez, insanların kendi bilgilerini ve anlamlarını kendilerinin yapılandırmaları gerekir” demektedir (Demirel, 2005; Şaşan, 2002).

Yapılandırmacı yaklaşımda öğrenme, okuma ve dinleme yerine yaratıcı düşünme, tartışma, analiz ve sentez yapma, sorgulama, problem çözüme ve düşünceleri paylaşma gibi etkinliklerle gerçekleştirilmektedir. Böylece yapılandırmacı öğrenme yaklaşımı, mevcut bilgilerle yeni öğrenilen bilgiler arasında ilişki kurma ve kazanılan her yeni bilgiyi var olan bilgilerle bütünleştirme süreci olarak tanımlanabilir (Perkins, 1999). Yapılandırmacı öğrenme yaklaşımını temel alan eğitim programı, öğrenmenin kalıcılığını sağlayacak ve üst düzey bilişsel becerileri geliştirecek şekilde tasarlanır. Bu yaklaşım, öğrencilere nasıl öğreneceklerini göstermekte ve onların bilgiyi anlamlı kılmalarını sağlamaktadır (Özden, 2003: 57).

Kazanımlar Açısından Yapılandırmacılık

Yapılandırmacı öğrenme yaklaşımında, amaçların hiyerarşik sınıflanması ve her öğrenci için aynı amaçların belirlenmesi yerine, öğrencilerin gereksinimlerine dönük

daha üst düzey düşünme becerilerini içeren amaçlar üzerinde durulur. Bu da amaçların belirlenmesinde öğretmen ve öğrencilerin ortak kararını gerekli kılmaktadır. Böylece, tüm öğrenciler için aynı amaçları belirleme ve öğrencilerin bu amaçlara aynı derecede ulaşmaları beklenemez. Yapılandırmacı öğrenme yaklaşımının amacı; bilgiyi nasıl ve nerede kullanacağını bilen, kendi öğrenme yöntemlerini tanıyıp etkili bir biçimde kullanan ve yeni bilgiler üretmede önceki bilgilerinden yararlanan etkin bireyleri yetiştirmektir. Yapılandırmacı öğrenme yaklaşımına göre, öğrencilerin bilgi birikimleri farklı olduğundan, bireyler aynı kavrama farklı anlamlar yükleyebilirler. Bu nedenle yapılandırmacı eğitim programlarında amaçlar, kesin olarak belirlenemez. Bu öğrenme yaklaşımına dayalı eğitim programlarında öğrencilerin ulaşmaları beklenen daha genel amaçlar vardır. Davranışlar bu genel amaç ifadeleri içinde yer almaktadır (Holloway, 1999; Abbott, 1999).

İçerik Açısından Yapılandırmacılık

Yapılandırmacı öğrenme yaklaşımı eğitim programının bilgi aktarıcı özelliğinden çok bilgi üretici ve sorun çözücü yöntemleri kazandırıcı bir içerik öngörmektedir. Bu yaklaşıma dayalı yeni ilköğretim programında, içerik düzenlemede genellikle tematik yaklaşım göz önüne alınmıştır ve bu çerçevede öğrenme alanları belirlenmiştir. Türkçe Programının dışındaki, önceki programlarda ise içerik, ünite ve konu adı altında sıralanmıştır. Yeni öğretim programlarına yansıyan en belirgin değişikliklerden biri de ara disiplinlerin tanımlanması ve öğrenme alanları ile ilişkilendirilmesidir. Yeni ilköğretim programının şu beş öğrenme alanı üzerine yapılandırıldığı açık olarak belirtilmiştir. Bunlar; dinleme, konuşma, yazma ve görsel okuma ve görsel sunudur (www.erg.sabanciuniv.edu).

Öğretme-Öğrenme Süreci Açısından Yapılandırmacılık

Yapılandırmacı öğrenme yaklaşımına göre öğretme-öğrenme süreçlerinde zengin öğretim materyali ve farklı öğrenme etkinliklerine yer verilmelidir (Erdem, 2001). Bu yaklaşımda öğrenme ortamının düzenlenmesinde öğrenci merkezli ve demokratik bir anlayış egemendir. Yapılandırmacı öğrenme yaklaşımında sınıf ortamı, öğrencileri öğrenmeye motive etmek ve ilgilerini öğrenilecek konuya çekmek için uygun biçimde düzenlenir. Bu düzenlemenin nasıl olacağına öğretmen ve öğrenciler birlikte karar verirler. Çünkü yapılandırmacı öğrenme yaklaşımında öğrenme ortamı, bilgilerin aktarıldığı bir yer değil, öğrencinin öğrenme etkinliklerine aktif olarak katıldığı, sorgulamaların ve araştırmaların yapıldığı, düşünme, sorun çözme ve öğrenme becerilerinin geliştirildiği bir yerdir (Yaşar, 1998).

Sınama Durumları Açısından Yapılandırmacılık

Yapılandırmacı öğrenme yaklaşımında, öğrenci değerlendirmeleri öğrenme süreçleri için öngörülen temel ilkelerle uyumludur. Amaçların ve öğrenme yaşantılarının belirlenmesinde olduğu gibi değerlendirilmenin nasıl yapılacağı konusunda da öğretmen ve öğrencilerin birlikte karar verecekleri demokratik bir anlayış vardır. Bu değerlendirme yaklaşımında asıl amaç, öğrencinin bilgiyi yapılandırma düzeyini

belirlemeye yöneliktir. Yapılandırmacı öğrenme yaklaşımında ürün ve süreçlerin birlikte değerlendirildiği öğrenci lehine sayılabilecek daha adil bir değerlendirme öngörülmektedir. Bu anlayışta öğrencinin bireysel ve grup etkinlikleri dikkate alınır. Yapılandırmacı öğrenme yaklaşımı, her öğrencinin kendini farklı yansıtabileceği varsayımıyla değişik değerlendirme yöntemleri önerir (Yetkin ve Daşcan, 2006).

Yapılandırmacı yaklaşım esas alınarak hazırlandığı ileri sürülen yeni ilköğretim programı hakkında, hem geliştirme sürecinde hem de uygulamaya konmasından sonra çeşitli izleme ve değerlendirme çalışmaları yapılmıştır. Farklı illerde ve bölgelerde farklı dersler ve boyutlarla ilgili olarak yapılan çalışmalarda, değişik sonuçlar elde edilmiştir. Ancak yaklaşık dört yıldır uygulanmakta olan ilköğretim (1-5) programının dört ana boyutunun gerek öğretmen ve gerekse okul yöneticileri tarafından algılanması ve benimsenmesi düzeyine ilişkin kapsamlı araştırmalar yapılmamıştır. Bu araştırma bu eksikliği giderme amacıyla tasarlanmıştır.

Araştırmanın Amacı

Araştırmanın genel amacı, Milli Eğitim Bakanlığı tarafından 2005-2006 eğitim-öğretim yılından itibaren uygulamaya konan yeni ilköğretim (1.-5. sınıflar) programının okul yöneticileri ve sınıf öğretmenleri tarafından algılanması ve benimsenmesi düzeyini belirlemektir. Bu genel amaç kapsamında şu soruların yanıtı aranmıştır.

Okul müdürleri ve sınıf öğretmenlerinin yeni ilköğretim programının temel boyutlarını (kazanımlar, içerik, öğretme-öğrenme süreci ve değerlendirme) algılaması ve benimsenmesi düzeyi nedir?

Okul müdürleri ve sınıf öğretmenlerinin yeni ilköğretim programının temel boyutlarının algılanması ve benimsenmesi düzeyine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

Okul müdürleri ve sınıf öğretmenlerinin yeni ilköğretim programının algılanması ve benimsenmesi düzeyine ilişkin görüşleri, kişisel özelliklerine göre farklılık göstermekte midir?

YÖNTEM

Araştırma, tekil ve ilişkisel tarama modelleri kullanılarak yapılmıştır. Tekil tarama modeli ile okul yöneticisi ve sınıf öğretmenlerinin yeni ilköğretim programının algılanma ve benimsenme düzeyine ilişkin görüşleri ilişkisel tarama modelinde ise yönetici ile sınıf öğretmeni görüşleri arasında anlamlı fark olup olmadığına ve grup görüşlerinin kişisel özelliklerine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine bakılmıştır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Şanlıurfa merkez ilçedeki ilköğretim okullarında 2008–2009 eğitim öğretim yılı bahar döneminde görevli tüm sınıf öğretmenleri ve okul yöneticileri oluşturmaktadır. Şanlıurfa merkez ilçede bulunan 65 ilköğretim okulunda 2400 sınıf öğretmeni ve 65 okul müdürü bulunmaktadır. Yöneticilerin tamamına ulaşıldığı için örneklem alınmamıştır. Sınıf öğretmenlerinin sayısının fazla olması nedeniyle örneklem alma yoluna gidilmiştir. Oranlı örnekleme yaklaşımı benimsenerek her okuldaki sınıf öğretmenlerinin %20'sine ulaşılmıştır. Merkez ilçedeki her ilköğretim okulundaki sınıf öğretmenlerinin %20'si alınarak, toplam 480 sınıf öğretmeni araştırmanın örnekleme alınmıştır. Böylece 65 okul müdürü ve 480 sınıf öğretmeni olmak üzere toplam 545 anket uygulanmak üzere ilköğretim okullarına gönderilmiştir. Gönderilen anketlerden 493'ü (%89) geri dönmüştür. Geri dönen anketlerin 40 tanesi hatalı olduğundan değerlendirilme dışı bırakılmıştır. Değerlendirilen anket sayısı toplam 453'tür. Araştırmaya katılan yönetici ve öğretmenlerin kişisel bilgileri ise şöyledir.

Araştırmaya katılan 58 yöneticinin %96,6'sı erkek, % 3,4'ü ise kadındır. Yöneticilerin yarıdan fazlası 21 yıl ve üzerinde mesleki kıdeme sahiptir. Genç sayılabilecek (1–10 yıllık) okul yöneticilerinin oranı ise % 17,2 olarak bulunmuştur. Eğitim durumlarına göre yöneticilerin üçte ikisi (% 67,2) Lisans mezunudur. Lisansüstü eğitim derecesine sahip olanların oranı sadece % 3,4 iken, önlisans mezunu yöneticilerin oranı ise % 29,3 olarak belirlenmiştir. Mezun oldukları okul türüne göre dağılıma bakıldığında, Eğitim Fakültesi mezunlarıyla Eğitim Fakültesi mezunu olmayanların oranı birbirine çok yakın bulunmuştur. Şöyleki, araştırmaya katılan yöneticilerin % 56,9'u Eğitim Fakültesi mezunu iken, % 43,1'i diğer fakülte mezunlarından oluşmaktadır.

Araştırmaya katılan 395 sınıf öğretmenin % 56,7'si erkek öğretmenlerden oluşurken, kadın öğretmenlerin oranı % 43,3'dir. Sınıf öğretmenlerinin yarıdan fazlasının (% 51,9) on yıl ve daha az hizmet süresine sahip genç ve yeni öğretmenlerden oluşmuştur. 11–15 yıl arası hizmet süresi olanlar % 29,4, 16–20 yıl hizmet süresi olanlar ise % 6,8 oranındadır. 21 yıl ve üzeri hizmet süresi olanların oranı ise % 11,9 olarak bulunmuştur. Sınıf öğretmenlerinin büyük çoğunluğu % 83,8 lisans mezunu olurken, % 11,9'u önlisans mezunu, % 4,3'ü ise lisansüstü eğitim mezunudur. Mezuniyet açısından Eğitim Fakültesi mezunları (% 69,6) ağırlıktadır. Diğer Fakülte mezunlarının oranı ise % 30,1 olarak bulunmuştur.

Veri Toplama Aracı

Bu çalışmada veriler, araştırmacılar tarafından geliştirilen “Yeni İlköğretim Programının Okul Yöneticileri ve Sınıf Öğretmenleri Tarafından Algılanması ve Benimsenmesi Düzeyine İlişkin Yönetici ve Öğretmen Görüşleri Anketi” ile toplanmıştır. Hazırlanan anketin kapsam geçerliğinin sağlanması için ilköğretim sınıf öğretmenliği ve eğitim bilimleri bölümlerinde alan uzmanlarının görüşüne sunulmuş ve eleştirileri doğrultusunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Veri toplama aracının güvenilirliğini belirlemede ise güvenilirlik katsayıları (cronbach alfa) hesaplanmıştır. Buna

göre; aracın “kazanımlar” boyutunun güvenilirlik katsayısı (cronbach alfa) 0,917, “içerik” boyutunun güvenilirlik katsayısı (cronbach alfa) 0,927, “öğretme-öğrenme süreci” boyutunun güvenilirlik katsayısı (cronbach alfa) 0,903, “değerlendirme” boyutunun güvenilirlik katsayısı (cronbach alfa) 0,771 ve “programın uygulanmasını etkileyen etmenler” boyutunun güvenilirlik katsayısı ise (cronbach alfa) 0,816 olarak hesaplanmıştır. Anketin geneline ilişkin güvenilirlik katsayısı ise (cronbach alfa) 0,929 olarak bulunmuştur.

Toplanan Verilerin Çözümlemesi

Verilerin analizinde SPSS 16.0 istatistik paket programı kullanılmıştır. Araştırma verilerinin gruplar arasında normal dağılıma uygunluğunu belirlemek amacıyla yapılan Kolmogorov-Smirnov değeri 6.75 olarak bulunmuştur. Bu değer Kolmogorov-Smirnov tablo değerinden büyük olduğu için normal dağılım göstermektedir. Verilerin analizinde araştırmanın amaçları doğrultusunda, yöneticiler ve sınıf öğretmeni görüşlerini belirlemek için “aritmetik ortalama (\bar{X}) ve standart sapmalardan (Ss)”, Yönetici ve sınıf öğretmenlerinin görüşleri arasındaki farkı belirlemede t-testinden ve grup görüşlerinin bazı değişkenlere göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemede ANOVA ve Tukey testlerinden” yararlanılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde yönetici ve öğretmenlerin verdikleri yanıtların puanlarını hesaplamak amacıyla ankette yer alan maddelere “tamamen katılıyorum” için 5, “oldukça katılıyorum” için 4, “kısmen katılıyorum” için 3, “çok az katılıyorum” için 2 ve “hiç katılmıyorum” için 1 puan verilmiştir. Anketteki her bir maddeye verilen yanıt kodları bu derecelere uygun olarak olumsuzdan olumluya doğru 1.00 ile 5.00 arasında değişmektedir.

BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde, araştırmaya katılan okul yöneticileri ve sınıf öğretmenlerinin Yeni İlköğretim Programının algılanması ve benimsenmesi düzeyine ilişkin görüşlerinden elde edilen bulgulara ve yorumlarına yer verilmiştir.

Yeni İlköğretim Programının Algılanması ve Benimsenmesi Düzeyi

Yeni ilköğretim programının kazanımlar boyutuna yönelik grup görüşlerine ilişkin sayısal veriler Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1.
Yeni İlköğretim Programının Kazanımlar Boyutuna İlişkin Görüşler

KAZANIM BOYUTUYLA İLGİLİ MADDELER	n	\bar{X}	Ss
1. Kazanımlar daha önceki programa göre daha açık ve anlaşılır biçimde ifade edilmiştir.	453	3,93	,90
2. Kazanımlar öğretim programının genel amaçları ile tutarlıdır.	453	3,85	,91
3. Kazanımlar öğrencilerde üst düzey beceriler (eleştirel düşünme, yaratıcı düşünme, problem çözme becerileri vb.) geliştirmeye yöneliktir.	453	3,83	,93
4. Kazanımlar davranışların düzeyini ve sınırını açık olarak ifade etmektedir.	453	3,59	,88
5. Kazanımlar gerçekleştirilebilir niteliktedir.	453	3,57	,87
6. Kazanımlar ölçülebilir ve değerlendirilebilir davranış ifadelerinden oluşmaktadır.	453	3,57	,91
7. Kazanımlar öğrencilerin bireysel ilgi ve ihtiyaçlarını karşılayacak niteliktedir.	453	3,56	,89
8. Kazanımlar öğrencilerin gelişim düzeylerine uygundur.	453	3,55	,99
9. Kazanımlar öğrenciler tarafından davranışa dönüştürülebilir niteliktedir.	453	3,51	,88
Ortalama	453	3,66	,70

Tablo 1 incelendiğinde, araştırmaya katılan yönetici ve öğretmenlerin yeni ilköğretim (1-5) programının kazanımlar boyutuna ilişkin görüşlerinin genel olarak, “oldukça katılıyorum” düzeyinde ($\bar{X}=3,66$) olduğu görülmektedir. Katılımcıların, kazanımlar boyutundaki maddelere ilişkin görüşlerinden elde edilen puanların aritmetik ortalamaları, ($\bar{X}=3,93$) ile ($\bar{X}=3,51$) arasında değişmektedir. Tablo 1’deki verilerin ayrıntılı incelemesi yapıldığında, gerek öğretmenler ve gerekse okul yöneticilerinin, yeni ilköğretim programının kazanımlarının;

- Önceki programa göre daha açık ve anlaşılır olduğuna,
- Öğretim programının genel amaçları ile tutarlı olduğuna ve
- Öğrencilerde üst düzey beceriler geliştirmeye yönelik olduğuna ilişkin maddelerde daha üst düzeyde olumlu görüş bildirmişlerdir.
- Buna karşın katılımcılar kazanımların;
- Öğrenciler tarafından davranışa dönüştürülebilirliği,
- Öğrencilerin gelişim düzeylerine uygunluğu,
- Öğrencilerin bireysel ilgi ve ihtiyaçlarını karşılayacak nitelikte oluşu ve
- Gerçekleştirilebilir nitelikte oluşuna ilişkin maddelerde görece daha düşük düzeyde olumlu görüş bildirmişlerdir.

Programın içerik boyutuna yönelik grup görüşlerine ilişkin sayısal veriler Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2.

Yeni İlköğretim Programının İçerik Boyutuna İlişkin Görüşler

İÇERİK BOYUTUYLA İLGİLİ MADDELER	n	\bar{X}	Ss
1. Yeni programın içeriğinde güncel yaşamla ilgili konular ve örnekler yer almaktadır.	453	3,87	,89
2. Yeni programın içeriği, programın kazanımlarıyla tutarlıdır.	453	3,85	1,30
3. Yeni programın içeriği diğer derslerle ilişki kurmaya olanak sağlayan bir yaklaşımla belirlenmiştir.	453	3,78	,92
4. Yeni programın içeriği basitten karmaşığa, bilinenden bilinmeyene ve yakından uzağa ilkelerine göre düzenlenmiştir.	453	3,71	,95
5. Yeni programda yer alan temalar öğrencilerin ilgisini çeken etkinliklere dönüştürülebilecek niteliktedir.	453	3,64	,89
6. Yeni programın içeriği öğrenciler açısından öğrenilebilir niteliktedir.	453	3,60	,94
7. Yeni programın içeriği, öğrenciler için açık ve anlaşılır bir dille hazırlanmıştır.	453	3,58	,96
8. Yeni programın içeriği, öğrencilerin ilgiyle izleyebileceği konulardan oluşmaktadır.	453	3,57	,93
9. Yeni programın içeriğinde kazanımların gerçekleştirilmesine yönelik öğretim etkinlikleri yeterince açık ve anlaşılırdır.	453	3,56	,92
10. Yeni programın içeriği, öğrencilerin ihtiyaç duyduğu bilgi ve becerilerden oluşmaktadır.	453	3,49	,96
11. Yeni programın içeriğinde yer alan öğrenme etkinlikleri öğrenci seviyesine uygundur.	453	3,46	,95
Toplam	453	3,65	,74

Yeni ilköğretim programının içerik boyutuna ilişkin bulgular Tablosuna bakıldığında, genel olarak katılımcıların “oldukça katılıyorum” düzeyinde ($\bar{X}=3,65$), görüş bildirdikleri gözlenmektedir. Tablo 2’ye göre katılımcıların, içerik boyutundaki maddelere ilişkin görüşlerinden elde edilen puanların aritmetik ortalamaları, ($\bar{X}=3,46$) ile ($\bar{X}=3,87$) arasında değişmektedir. Tablo 2’deki veriler incelendiğinde katılımcılar içerik boyutunda;

- Güncel yaşamla ilgili konular ve örneklere yer verilmesi,
- Programın kazanımlarla tutarlı olması,
- Diğer derslerle ilişki kurmaya olanak sağlayan bir yaklaşımla belirlenmesi ve
- İçeriğin öğretim ilkelerine (basitten karmaşığa, bilinenden bilinmeyene ve yakından uzağa ilkelerine) göre düzenlenmesi ilkelerine uyularak belirlendiğine daha üst düzeyde katıldıklarını belirtmişlerdir.
- Buna karşın içerik boyutundaki konuların ve etkinliklerin;
- Öğrenci seviyesine uygunluğu,
- Yeterince açık ve anlaşılır oluşu,
- Öğrencilerin ilgiyle izleyebileceği konulardan oluşması ve
- Öğrenciler için açık ve anlaşılır bir dille hazırlanmışına daha düşük düzeyde katıldıklarını belirtmişlerdir.

Araştırmaya katılanların, yeni ilköğretim programının öğretme-öğrenme süreci boyutunu algılama ve benimsenme düzeylerine ilişkin görüşlerinden elde edilen veriler Tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3.
Yeni İlköğretim Programının Öğretme-Öğrenme Sürecine İlişkin Görüşler

ÖĞRETME-ÖĞRENME SÜRECİ BOYUTUYLA İLGİLİ MADDELER	n	\bar{X}	Ss
1. Yeni programda öğrenciler daha çok düşünmeye ve araştırma yapmaya yönlendirilmiştir.	453	3,94	,90
2. Yeni program öğretim etkinliklerinin uygulanmasında öğrenciyi aktif kılacak biçimde tasarlanmıştır.	453	3,94	,98
3. Yeni programda öğretmene, öğrenciyi yönlendirme ve rehberlik etme görevi verilmiştir.	453	3,93	1,00
4. Yeni program, öğretim etkinliklerinin planlamasında öğrenciye söz hakkı tanımıştır.	453	3,89	,97
5. Yeni programın öngördüğü etkinlikler, sınıf ortamına demokratik anlayış ve öğrencilere özgürlük getirmiştir.	453	3,88	,95
6. Yeni programın uygulanması sürecinde okul yönetiminin desteğine olan ihtiyaç artmıştır.	453	3,82	1,08
7. Yeni programın uygulanması sürecinde öğretme-öğrenme etkinliklerinde öğretmen rolleri açık olarak ifade edilmiştir.	453	3,77	,90
8. Yeni programda öğretim etkinliklerinin nasıl yapılacağı sistemli ve ayrıntılı biçimde planlanmıştır.	453	3,74	,87
9. Yeni programda yapılacak etkinliğin türüne ve özelliğine göre hangi eğitim araç ve gereçlerinin kullanılacağı belirlenmiştir.	453	3,72	,88
10. Yeni programın uygulanması sürecinde öğretme-öğrenme etkinliklerinde öğrenci rolleri açık olarak ifade edilmiştir.	453	3,72	,88
11. Yeni programda yer alan öğrenme etkinlikleri öğrenciler açısından öğrenmeyi daha eğlenceli hale getirmiştir.	453	3,72	1,01
12. Yeni programda yer alan öğrenme etkinlikleri önceki programa göre öğrencilerin daha çok ilgisini çekmektedir.	453	3,69	1,00
13. Yeni programda bilgi ve becerilerin kazanılmasında sorumluluk öğrenciye verilmiştir.	453	3,69	,98
14. Yeni programda öğretme-öğrenme süreçleri öğrencinin bireysel faaliyetlerde bulunmasına imkân vermektedir.	453	3,67	,91
15. Yeni programda öğretme-öğrenme süreçleri öğrencinin grup içi etkinliklerde bulunmasına imkân vermektedir.	453	3,56	1,72
16. Yeni programda yapılacak etkinliğin türüne ve özelliğine göre öğrenme ortamının nasıl düzenleneceği belirlenmiştir.	453	3,47	,92
17. Yeni programda farklı öğrenme yaklaşımlarına sahip öğrencilere uygun etkinlikler yer almaktadır.	453	3,43	,95
18. Yeni programda öğrencilere öğretim etkinliklerinde sorumluluk verilmesi sınıf yönetimini ve kontrolünü kolaylaştırmıştır.	453	3,37	1,10
19. Yeni programda öğrenmenin gerçekleşmesi için yeterli etkinlik ve zaman planlaması yapılmıştır.	453	3,10	1,06
20. Yeni programda öğrenciler için getirilen performans ve proje ödevleri öğrenciler tarafından kolaylıkla yapılabilmektedir.	453	3,09	2,74
Toplam	453	3,66	,69

Tablo 3'deki veriler incelendiğinde, araştırmaya katılan yönetici ve öğretmenlerin yeni ilköğretim programının öğretme-öğrenme sürecine ilişkin olumlu görüş belirttikleri görülmektedir. Tabloya göre tüm katılımcılar öğretme-öğrenme sürecine ilişkin boyutta yer alan maddelere genel olarak “oldukça katılıyorum” düzeyinde ($\bar{x}=3,66$) görüş bildirmişlerdir. Bu sonuçlara göre öğretmen ve yöneticilerin öğretme-öğrenme süreciyle ilgili olarak;

- Öğrencilerin daha çok düşünmeye ve araştırma yapmaya yönlendirildiği,
- Öğretim etkinliklerinin öğrenciyi aktif kılacak biçimde tasarlandığı,
- Öğretmene, öğrenciyi yönlendirme ve rehberlik etme görevinin verildiği,
- Öğretim etkinliklerinin planlamasında öğrenciye de söz hakkı tanındığı ve
- Yeni programın öngördüğü etkinliklerin, sınıf ortamına demokratik anlayış ve öğrencilere özgürlük getirdiğine daha üst düzeyde olumlu görüş bildirmişlerdir.

Ancak katılımcılar, öğretme-öğrenme süreci boyutuna ilişkin olarak;

- Öğrenciler için getirilen performans ve proje ödevlerinin öğrenciler tarafından kolaylıkla yapılabilirliği,
- Öğrenmenin gerçekleşmesi için yeterli etkinlik ve zaman planlamasının yapıldığı,
- Öğrencilere öğretim etkinliklerinde sorumluluk verilmesinin sınıf yönetimini ve kontrolünü kolaylaştırdığı ve
- Farklı öğrenme yaklaşımlarına sahip öğrencilere uygun etkinliklere yer verildiği konusunda daha düşük düzeyde olumlu görüş bildirmişlerdir.

Yeni ilköğretim programının değerlendirme boyutuna ilişkin grup görüşlerine ilişkin sayısal veriler Tablo 4'de verilmiştir.

Tablo 4.

Yeni İlköğretim Programının Değerlendirme Boyutuna İlişkin Görüşler

DEĞERLENDİRME BOYUTUYLA İLGİLİ MADDELER		n	\bar{X}	Ss
1.	Yeni programda yer alan değerlendirme etkinlikleri öğrenci lehine düzenleme yapılmıştır.	453	3,71	,96
2.	Yeni programda süreç değerlendirmesinin de esas alınması, öğrencilerin daha adil değerlendirilmesini sağlamıştır.	453	3,62	,98
3.	Yeni programda yer alan değerlendirme etkinlikleri, kazanımların tümünü içermektedir.	453	3,58	,95
4.	Yenilene $\frac{2}{3}$ programda yer alan değerlendirme etkinlikleri, belirlenen tüm becerileri içermektedir?	453	3,50	,98
5.	Yeni programda yer alan değerlendirme etkinlikleri, öğrencilerin seviyesine uygundur.	453	3,43	,98
6.	Yeni programda öngörülen ölçme ve değerlendirme yöntemleri, öğrencilerin sınavlara bakışını olumlu etkilemiştir.	453	3,36	1,01
7.	Yeni programda öngörülen ölçme ve değerlendirme yöntemleri, öğrencilerin sınav kaygısını azaltmıştır.	453	3,27	2,64
Toplam		453	3,50	,87

Tablo 4’deki veriler incelendiğinde, araştırmaya katılan yönetici ve sınıf öğretmenlerinin yeni ilköğretim programının değerlendirme boyutunda “oldukça katılıyorum” düzeyinde ($\bar{X}=3,50$) görüş belirttikleri görülmektedir. Araştırmaya katılanlar, değerlendirme boyutuna diğer boyutlara göre daha düşük düzeyde olumlu görüş bildirmişlerdir. Böyle bir sonucun çıkmasında öğretmenlerin özellikle değerlendirme konusunda kendilerini yeterli görmemelerinin etkili olduğu ileri sürülebilir. Tablo 4’e göre değerlendirme boyutunda yer alan maddeler içerisinde en yüksek katılım, programda yer alan değerlendirme etkinliklerinin öğrenci lehine düzenlenmesine ilişkin maddede ortaya çıkmaktadır ($\bar{X}=3,71$). Bu maddeyi yeni programda süreç değerlendirmesinin de esas alınmasının, öğrencilerin daha adil değerlendirilmesini sağladığına ilişkin madde izlemiştir ($\bar{X}=3,62$).

Katılımcılar bazı olumlu özelliklerine rağmen değerlendirme süreçlerine ilişkin düzenlemelerin öğrencilerin sınavlara bakışını olumlu etkilediğine ve öğrencilerin seviyesine uygunluğuna ilişkin maddelerde daha düşük düzeyde görüş bildirmişlerdir. Katılımcıların değerlendirme boyutundaki en olumsuz görüşleri; öngörülen ölçme ve değerlendirme yöntemlerinin öğrencilerdeki sınav kaygısını azaltmadığına ilişkin konuya yöneliktir. Toytok ve diğerleri (2009) tarafından öğretmenlerin yeni ilköğretim programının öngördüğü ölçme ve değerlendirme tekniklerini tanıma ve kullanma düzeylerini belirlemek amacıyla yapılan bir araştırmada, öğretmenlerin “Kelime ilişkilendirme ölçme tekniği ile”, “İstasyon ölçme tekniğini” hiç bilmedikleri ve uygulamadıkları ortaya çıkmıştır. Buna karşın öğretmenlerin “Performans tekniğini” hepsinin bildiği ve kullandıkları anlaşılmıştır (Toytok ve diğerleri, 2009,104).

Yeni ilköğretim programının temel öğeleri olan kazanımlar, içerik, öğretme-öğrenme süreci ve değerlendirme boyutları dışında programın uygulanmasını etkileyen etmenlere ilişkin veriler Tablo 5’de verilmiştir.

Tablo 5.

Yeni İlköğretim Programının Uygulanmasını Etkileyen Etmenlere İlişkin Görüşler

PROGRAMIN UYGULANMASINI ETKİLEYEN ETMENLER	n	\bar{X}	Ss
1. Yeni programla ilgili olarak hazırlanan öğretmen kılavuz kitapları programın uygulanmasını kolaylaştırmıştır.	453	4,05	1,01
2. Yeni ilköğretim programı öğretmenlerin görev ve sorumluluklarını arttırmıştır.	453	4,00	1,07
3. Yeni ilköğretim programı ailelerin çocuklarına destek olma noktasında görev ve sorumluluklarını arttırmıştır.	453	3,64	1,19
4. Yeni ilköğretim programı, okul yöneticilerince olumlu değerlendirilmektedir.	453	3,48	2,30
5. Öğretmenler yeni programın dayandığı yapılandırmacı öğrenme yaklaşımı hakkında yeterli bilgiye sahiptir.	453	3,27	1,04
6. Yeni ilköğretim programı, öğretmenler tarafından kolaylıkla benimsenmiştir.	453	3,19	1,08
7. Yeni program sayesinde okul yönetimi, öğretmen ve aile arasında daha sağlıklı bir iletişim kurulmaya başlanmıştır.	453	3,09	1,10
8. Yeni ilköğretim programının uygulanmasıyla birlikte, ailelerin okula ilişkin memnuniyetleri artmıştır.	453	3,08	1,10
9. Yeni ilköğretim programı, aileler tarafından kolaylıkla benimsenmiştir.	453	2,90	1,15
10. Okulumuzun altyapısı ve sahip olduğu olanaklar, yeni ilköğretim programının yürütülmesi için yeterlidir.	453	2,81	1,24
Genel Ortalama	453	3,35	,79

Tablo 5'e bakıldığında öğretmen ve yöneticilerin en yüksek katılım gösterdikleri maddenin "Yeni programla ilgili olarak hazırlanan öğretmen kılavuz kitapları, programın uygulanmasını kolaylaştırmıştır" maddesi olduğu görülmektedir ($\bar{X}=4,05$). Programın uygulanmasını kolaylaştırmak amacıyla hazırlanan öğretmen kılavuz kitapları için katılımcıların yüksek düzeyde olumlu görüş bildirmeleri, kılavuz kitapların yeni programın uygulanması açısından çok yararlı olduğuna işaret etmektedir. Tablo 5'e göre katılımcıların yüksek katılım gösterdikleri bir başka madde, Yeni ilköğretim programının öğretmenlerin görev ve sorumluluklarını arttırdığına ilişkin maddedir. Tüm katılımcılar bu konuda "oldukça katılıyorum" düzeyinde ($\bar{X}=4,00$) görüş belirtmişlerdir.

Yeni ilköğretim programının aileler, öğretmenler ve yöneticiler tarafından benimsenmesi düzeyine ilişkin üç soruya okul yöneticileri ve sınıf öğretmenlerinin verdikleri yanıtlara göre, benimseme düzeyi en yüksek grubu okul yöneticileri ($\bar{X}=3,48$) oluştururken, en düşük düzeyde benimseme ($\bar{X}=2,90$) ailelerde görülmektedir. Öğretmenlerin benimseme düzeyi ise ($\bar{X}=3,19$) olarak bulunmuştur. Bu sonuçlar katılımcıların, programı uygulama ve denetleme görevi olan ve daha yakından tanıma imkânı olan yönetici ve öğretmenler tarafından daha kolay benimsendiğini göstermiştir. Katılımcılar, yeni ilköğretim programının uygulanmasıyla birlikte, ailelerin okula ilişkin memnuniyetlerinin artıp artmadığına ilişkin soruya "kısmen

katılıyorum” düzeyinde ($\bar{X}=3,08$) görüş bildirmişlerdir. Gerek ailelerin programı benimsemeleri ve gerekse programdan memnuniyetleri konusundaki katılımcı görüşleri birbirine çok yakın çıkmıştır. Yönetici ve öğretmenlerin aileler konusundaki bu görüşleri, yeni programın aileler tarafından yeterince benimsenmediği ve onları yeterince memnun etmediği şeklinde yorumlanabilir. Bunun nedeni bilinmemekle birlikte, yeni programın bazı performans ödevleri ve diğer öğretim materyali konusunda ailelere ek maliyetler getirmesinden kaynaklandığı ileri sürülebilir.

Yeni ilköğretim programının okul yönetimi, öğretmen ve aileler arasında daha sağlıklı bir iletişim kurulmasına etki yapıp yapmadığına ilişkin soruya verilen yanıtlardan, öğretmen ve yöneticilerin kısmen katılıyorum düzeyinde ($\bar{X}=3,09$) görüş belirttikleri görülmektedir. Bu bulgular, yeni programın etkin ve başarılı bir öğretim için gerekli olan paydaşlar arası işbirliğini sağlama konusunda yeterince etkili olamadığına işaret etmektedir. “Okulların altyapısının ve sahip olduğu olanakların, yeni ilköğretim programının yürütülmesi için yeterlidir mi?” sorusuna öğretmen ve yöneticiler “kısmen katılıyorum” düzeyinde ($\bar{X}=2,81$) görüş bildirmişlerdir. Bu sonuç ankette yer alan tüm maddeler içerisinde en düşük değeri ifade etmektedir. Bu da araştırmanın yapıldığı Şanlıurfa ilindeki ilköğretim okullarının yeni programın uygulanması açısından bazı yetersizliklerinin olduğuna işaret etmektedir.

Yeni İlköğretim Programının Algılanması ve Benimsenmesi Düzeyine İlişkin Öğretmen Görüşlerinin Bazı Değişkenler Açısından Karşılaştırılması

Bu bölümde, araştırmaya katılan okul yöneticileri ve sınıf öğretmenlerinin yeni ilköğretim programını algılaması ve benimsenmesi düzeylerine yönelik görüşlerinin kişisel özelliklerine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin bulgulara yer verilmiştir.

Yeni ilköğretim programının grup tarafından algılanması ve benimsenmesi düzeyine ilişkin grup görüşlerinin, cinsiyetlerine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin bulgular Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6.
Grup Görüşlerinin Cinsiyetlerine Göre t Testi Sonuçları

Cinsiyet	n	\bar{X}	Ss	Sd	t	p
Kadın	173	3.62	.71	451	.435	.664
Erkek	280	3.96	.59			

*P<.05

Tablo 6 incelendiğinde, yeni ilköğretim programının yönetici ve sınıf öğretmenleri tarafından algılanması ve benimsenmesi düzeyine ilişkin görüşlerinin, cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmektedir [$t(451) = .435$, $P>.05$]. Buna göre cinsiyetin, yeni ilköğretim programının okul yöneticileri ve sınıf öğretmenleri tarafından algılanması ve benimsenmesiyle ilgili görüşlerini etkileyen bir faktör olmadığı söylenebilir.

Yeni ilköğretim programının yönetici ve sınıf öğretmenleri tarafından algılanması ve benimsenmesi düzeyine ilişkin grup görüşlerinin, üstlendikleri göreve göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin bulgular Tablo 7'de verilmiştir.

Tablo 7.
Grup Görüşlerinin Göreve Göre t Testi Sonuçları

Görev	n	\bar{X}	Ss	Sd	t	p
Öğretmen	395	3.62	.71	451	-3.441	.001
Yönetici	58	3.96	.59			

*p<.05

Tablo 7 incelendiğinde, yeni ilköğretim programının okul yöneticileri ve sınıf öğretmenleri tarafından algılanması ve benimsenmesi düzeyine ilişkin grup görüşlerinde, üstlendikleri görev değişkenine göre anlamlı fark olduğu görülmektedir [$t(451) = -3.441, P<.05$]. Buna göre, üstlenilen görevin, yeni programın algılanması ve benimsenmesi düzeyini etkileyen bir faktör olduğu söylenebilir. Grup görüşlerinden elde edilen puanların aritmetik ortalamalarına bakıldığında, Yeni ilköğretim programının yöneticiler tarafından algılanması ve benimsenmesi düzeyinin ($\bar{X}=3.96$) sınıf öğretmenlerine ($\bar{X}=3.62$) göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu görülmektedir. Bu durum, okul yöneticilerinin yeni ilköğretim programını algılama ve benimsenme düzeylerinin daha yüksek olduğu ve programın uygulanması sürecinde önemli sayılabilecek sorunlar yaşamadıkları şeklinde yorumlanabilir.

Yeni ilköğretim programının okul yöneticileri ve sınıf öğretmenleri tarafından algılanması ve benimsenmesi düzeyine ilişkin grup görüşlerinin, program hakkında bilgilendirilme durumuna göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin bulgular Tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8.
Grup Görüşlerinin Bilgilendirilme Durumuna Göre t Testi Sonuçları

Bilgilendirilme	n	\bar{X}	Ss	Sd	t	p
Bilgilendirildim	337	3.66	.62	451	4.148	.000
Bilgilendirilmedim	116	3.38	.66			

*P<.05

Tablo 8 genel olarak incelendiğinde, yeni ilköğretim programının okul yöneticileri ve sınıf öğretmenleri tarafından algılanması ve benimsenmesi düzeyine ilişkin grup görüşlerinde, program hakkında bilgilendirilme değişkenine göre anlamlı bir fark olduğu görülmektedir [$t(451) = 4.148, P<.05$]. Bu sonuca göre, program hakkında bilgilendirilme, yeni ilköğretim programının algılanması ve benimsenmesi düzeyini etkileyen önemli bir faktör olduğu söylenebilir. Grup görüşlerinden elde edilen puanların aritmetik ortalamalarına bakıldığında ise, yeni ilköğretim programı hakkında bilgilendirilen öğretmenlerin programı algılama ve benimsenme düzeyinin ($\bar{X}=3.66$), bilgilendirilmeyenlere ($\bar{X}=3.37$) göre anlamlı düzeyde yüksek olduğu görülmektedir. Buna göre, yeni ilköğretim programı hakkında yeterli düzeyde bilgilendirilen

öğretmenlerin, programın uygun biçimde belirlendiğini doğru işlediğini düşündükleri ve böylece programı algılama ve benimseme düzeyinin daha yüksek olduğu söylenebilir.

Yeni ilköğretim programının yöneticiler ve sınıf öğretmenleri tarafından algılanması ve benimsenmesi düzeyine ilişkin grup görüşlerinin, mezun oldukları fakülteye göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin bulgular Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9.
Grup Görüşlerinin Mezun Oldukları Fakülteye Göre t Testi Sonuçları

Mezun Olduğu Fakülte	n	\bar{X}	Ss	Sd	t	p
Eğitim Fakültesi	308	3.58	.64	450	-457	.648
Diğer Fakülteler	145	3.61	.66			

*P<.05

Tablo 9 genel olarak incelendiğinde, yeni ilköğretim programının yöneticiler ve sınıf öğretmenleri tarafından algılanması ve benimsenmesi düzeyine ilişkin grup görüşlerinde, mezun olunan fakülte değişkenine göre anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir [t(450) = -457, p>.05]. Bu sonuca dayanarak, mezun olunan fakültenin, yeni ilköğretim programının algılanması ve benimsenmesi düzeyini etkileyen bir faktör olmadığını söylemek olanaklıdır.

Yeni ilköğretim programının yöneticiler ve sınıf öğretmenleri tarafından algılanması ve benimsenmesi düzeyine ilişkin grup görüşlerinin, mesleki kıdemlerine göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin bulgular Tablo 10’da verilmiştir.

Tablo 10:
Grup Görüşlerinin Kıdemlerine Göre ANOVA Sonuçları

Kıdem	N	\bar{X}	Ss	Varyansın Kaynağı	Kareler Top.	Sd	Kareler Ort.	F	p	Fark
1. 0–10	215	3.57	.67							
2. 11–15	124	3.78	.72	Gruplar arası	1.072	3	1.557			
3. 16–20	33	3.60	.70	Grup içi	189.327	449	.496		.025	1-4
4. 21+	81	3.44	.83		190.400	452		3.141		2-4 3-4
Toplam	453	3.62	.75							

P>.05

Tablo 10 incelendiğinde, yeni ilköğretim programının okul yöneticileri ve sınıf öğretmenleri tarafından algılanması ve benimsenmesi düzeyine ilişkin grup görüşleri, mesleki kıdemlerine göre anlamlı farklılık göstermektedir [f(449) = -3.141, P<.05]. Bu sonuçlara dayanarak, grupların hizmet süreleri, onların yeni ilköğretim programını algılanmaları ve benimsemeleri düzeyine etki eden bir faktör olduğu söylenebilir. Yeni ilköğretim programını algılama ve benimseme düzeyi en yüksek grup, 3.78 aritmetik ortalama ile 11–15 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenler olurken, bu grubu 3.60

aritmetik ortalama ile 16–20 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenler izlemiştir. Yeni ilköğretim programını algılama ve benimsemede 0–10 yıl mesleki kıdeme sahip öğretmenler 3.57, 21 yıl ve üzeri öğretmenler ise 3.44 aritmetik ortalama ile daha düşük düzeyde görüş bildirmişlerdir. Bu değerlere göre, puanların aritmetik ortalamaları arasında görülen farkın hangi mesleki kıdem ya da kıdemler arası farklılıktan kaynaklandığını saptamak üzere Tukey HSD testi yapılmıştır. Bu teste göre farkın; “0–10 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenler” ile “21 ve üzeri mesleki kıdeme sahip öğretmenler”, “11–15 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenler” ile “21 ve üzeri mesleki kıdeme sahip öğretmenler” ve “16–20 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenler” ile “21 ve üzeri mesleki kıdeme sahip öğretmenler” arasındaki farklılıktan kaynaklandığı belirlenmiştir.

Öğretmen görüşlerinin, sınıflarındaki öğrenci sayılarına göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin bulgular Tablo 11’de verilmiştir.

Tablo 12.

Öğretmen Görüşlerinin Sınıflarındaki Öğrenci Sayılarına Göre ANOVA Sonuçları

Öğrenci Sayısı	N	\bar{X}	Ss	Varyansın Kaynağı	Kareler Top.	Sd	Kareler Ort.	F	p
15–25	11	3.57	.41						
26–35	104	3.65	.79	Gruplar arası	.804	3			
36–45	182	3.65	.69	Grup içi	197.665	391	.268		
46 +	98	3.55	.69		198.467	394	.560	.530	.662
Toplam	395	3.62	.71						

P>.05

Tablo 12 incelendiğinde, yeni ilköğretim programının algılanması ve benimsenmesi düzeyine ilişkin öğretmen görüşlerinde, sınıflarındaki öğrenci sayısı değişkenine göre anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir [$f(391) = .530$, $P > .05$]. Bu sonuçlara dayanarak, öğretmenlerin sınıflarındaki öğrenci sayısı, yeni ilköğretim programının sınıf öğretmenleri tarafından algılanması ve benimsenmesi düzeyini etkileyen bir faktör olmadığı söylenebilir.

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

Yeni ilköğretim programının okul yöneticileri ve sınıf öğretmenleri tarafından algılanması ve benimsenmesi düzeyini belirlemek amacıyla yapılan araştırmada şu sonuçlara ulaşılmıştır.

1. Araştırmaya katılan yöneticiler ve sınıf öğretmenleri, yeni ilköğretim programının tüm boyutlarını (kazanımlar, içerik, öğretme-öğrenme süreci ve değerlendirme) yüksek düzeyinde benimsemişlerdir. Katılımcıların en yüksek düzeyde benimsedikleri program boyutu “kazanımlar” ve “öğretme-öğrenme süreci” boyutlarıdır. Okul yöneticileri ve sınıf öğretmenleri tarafından algılama ve benimseme düzeyi en düşük olan program ögesi ise

“değerlendirme” boyutu olmuştur. Okul yöneticileri, programın dört boyutuna ilişkin görüşlerinde de öğretmenlere oranla daha yüksek düzeyde katılım bildirmişlerdir.

2. Yeni ilköğretim programının okul yöneticileri ve sınıf öğretmenleri tarafından algılanması ve benimsenmesi düzeyini belirlemede etkili olan değişkenler üstlendikleri görev ve yeni ilköğretim programı hakkında bilgilendirme durumu değişkenidir. Buna göre okul yöneticilerinin yeni ilköğretim programını algılama ve benimseme düzeylerinin sınıf öğretmenlerine göre daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Yeni ilköğretim programı hakkında yeterince bilgilendirilen okul yöneticileri ve sınıf öğretmenlerin, bilgilendirilmeyenlere göre programı algılama ve benimseme düzeylerinin daha yüksek olduğu bulunmuştur. Ayrıca yöneticilerin ve sınıf öğretmenlerinin mezun oldukları fakülte ve sınıf öğretmenlerinin sınıflarındaki öğrenci sayıları, onların yeni ilköğretim programını algılama ve benimseme düzeyleri açısından anlamlı bir fark yaratmazken, sahip oldukları mesleki kıdem göre anlamlı farkın ortaya çıktığı görülmüştür.
3. Araştırmaya katılan yöneticiler ve sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre, yeni ilköğretim programını benimseme düzeyi bakımından yöneticileri ilk sırada yer alırken, onları öğretmenler izlemiştir. Ailelerin benimseme düzeyi ise en alt sırada yer almıştır. Beklendiği gibi yeni ilköğretim programının okul yönetimi, öğretmen ve aileler arasında daha sağlıklı bir iletişim kurulmasına etki yapmamıştır. Bu nedenle etkin ve başarılı bir öğretim için gerekli olan paydaşlar arası işbirliğini sağlama konusunda programın yeterince etkili olmadığı söylenebilir.
4. Araştırmaya katılan yönetici ve öğretmenler, okulların altyapı ve imkânlar açısından yeni ilköğretim programının yürütülmesi için yeterli olduğu konusunda çekinceleri olduğunu belirtmişlerdir. Bu sonuç, araştırmanın yapıldığı Şanlıurfa ilindeki ilköğretim okullarının yeni programın uygulanması açısından bazı yetersizliklerinin olduğuna işaret etmektedir.

Bu çalışmada ulaşılan sonuçlar benzer nitelikteki araştırma sonuçlarıyla paralellik göstermektedir. Yeni ilköğretim programının uygulanmasında karşılaşılan güçlüklerin tespitine yönelik bir çalışmada öğretmenlerin büyük çoğunluğunun programın birinci sınıftan itibaren kademeli olarak başlatılması gerektiğini savundukları belirtilmektedir (Yapıcı ve Demirdelen, 2006). Aynı çalışmada öğretmenler, sınıfların kalabalık oluşunun programın öngördüğü etkinlikleri gerçekleştirmede ve öngörülen ölçme değerlendirme yaklaşımlarını uygulamada önemli bir sorun oluşturduğunu vurgulamışlardır. Öğretmen görüşlerine göre programın uygulanmasında ortaya çıkan bir diğer önemli sorun fiziksel alt yapı yetersizliğidir. Yıldırım ve Dönmez’in (2008) çalışmasına göre, bu programın uygulanabilmesi için iyi bir planlama ve hazırlık sürecine gereksinim duyulduğu, planlamada esneklik ve öğrenciye görelilik ilkelerinin esas alınması gerektiği, öğretmenin rehberlik rolünün ön plana çıktığı, öğrencilerin ise etkin olmaları gerektiği ve ölçme değerlendirme yeni yaklaşımların kullanılması

gerektiği öğretmen görüşlerine dayalı olarak saptanmıştır. Bulgularımıza paralellik gösteren diğer bir çalışma da Kaya ve Kırmızı (2007) tarafından yapılmıştır. Bu çalışmaya göre yeni ilköğretim programlarına yönelik olarak yeterli bilgiye sahip olduğunu belirten öğretmenlerin görüşlerinin daha olumlu olduğu belirlenmiştir. Bu öğretmenler, ders kitabını daha iyi anladıklarını ve programda uygulanması öngörülen yöntem ve teknikleri daha iyi uyguladıklarını belirtmişlerdir. Gömleksiz ve Bulut (2007)'un çalışmasına göre ise öğretmenlerin yeni programda öngörülen kazanımları uygulamada daha etkili oldukları görülmüştür. Aynı şekilde Solmaz (2009) yaptığı araştırmada, öğretmenler 4. ve 5. Sınıflar için hazırlanan ders kitaplarının gerek fiziksel özellikler ve gerekse dil ve anlatım açısından yeterli bulduklarını belirtmişlerdir. Arslan ve Demirel (2007) yaptıkları çalışmalarında, öğretmenlerin yeni program hakkında yeterli bilgiye sahip olmadıkları için velileri bilgilendiremedikleri ve bu nedenle programı yeterince benimseyemedikleri ve öğrenme etkinliklerinde geleneksel öğretim yöntemlerini kullanmayı tercih ettikleri belirlenmiştir.

Araştırmanın sonuçlarına dayalı olarak aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir.

1. Yeni ilköğretim programının; kazanım, içerik, öğretme-öğrenme süreci ve değerlendirme boyutları okul yöneticileri ve sınıf öğretmenleri tarafından yüksek düzeyde benimsenmiş olmalarına rağmen, programın değerlendirme boyutunun diğer boyutlara oranla benimsenme düzeyinin daha düşük kalması, programın öngördüğü ölçme ve değerlendirme yöntemleri konusunda öğretmenlerin bilgi gereksinimi içinde olduklarını göstermektedir. Bu gereksinimden hareketle, yeni ilköğretim programının dayandığı öğrenme yaklaşımına uygun ölçme değerlendirme yöntemlerinin neler olduğu ve nasıl uygulanacağı konusunda hizmet içi eğitim kursları düzenlenmesi uygun olacaktır.

2. Yeni ilköğretim programı, öğrencilerin gelişimlerinin düzenli olarak takibinin sağlanması için öğretmen ve aileler arasında sıkı bir iletişimi öngörmesine rağmen, elde edilen sonuçlar bu iletişimin beklenen düzeyde olmadığını göstermiştir. Bunu gidermek ve etkili bir öğretim hizmeti verebilmek için öğretmen ve aileler arasında iletişimi güçlendirecek çeşitli etkinlikler ve organizasyonlar yapılmalıdır.

3. Araştırmaya katılan okul yöneticileri ve sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre ailelerin yeni ilköğretim programını yeterli düzeyde benimseyemedikleri ortaya çıkmıştır. Ailelerin, okula ve öğrencilerin başarısına beklenen katkıyı sağlayabilmeleri için program hakkında bilgilendirilmeleri yararlı olacaktır.

4. Yeni ilköğretim programının sağlıklı olarak uygulanabilmesi için okulların olanaklarının ve alt yapılarının programı destekleyecek düzeyde olması gerekmektedir. Bu nedenle, ilköğretim okullarının teknolojik altyapı ve eğitim araç -gereçleri açısından desteklenmesi ve sınıflardaki öğrenci sayısının uygun seviyede tutulması gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- Abbott, S. & Ryan T. (1999). Constructing Knowledge, Reconstructing Schooling. *Educational Leadership*, November, 66–69.
- Akaya, N. ve Kırmızı. F.S. (2007). Yeni Program Doğrultusunda Hazırlanan İlköğretim 4. ve 5. Türkçe Ders Kitaplarının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 175, 232–248
- Arslan, A. ve Demirel Ö. (2007). İlköğretim 5. Sınıf Sosyal Bilgiler Dersi Yeni Öğretim Programının Değerlendirilmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 175, 198–209.
- Demirel, Ö. (2005). *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Pegem A Yayınevi.
- Gömlüksiz, M. N. ve Bulut İ. (2007). Yeni İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programının Uygulamadaki Etkililiğinin Değerlendirilmesi. *Milli Eğitim Dergisi*, 175, 161–184.
- Holloway, J. H. (1999). Caution: Constructivism Ahead Educational Leadership, November, 85-86.
- Özden, Y. (2003). *Öğrenme ve Öğretme*. PegemA Yayıncılık, Ankara.
- Perkins, D. N. (1999). The Many Faces of Constructivism. *Educational Leadership*, November, 6–11.
- Sabancı Üniversitesi. Yeni Öğretim Programlarını İnceleme ve Değerlendirme Raporu. <http://www.erg.sabanciuniv.edu>. Erişim tarihi, 20.10.2007.
- Sağlam, M. Vural, L. ve Adıgüzel, A. (2007). Yeni İlköğretim Programının Uygulanması Sürecinde Önceki Programa Göre İstenmeyen Öğrenci Davranışlarının Görülme Sıklığı. VI. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Sempozyumu'nda (27–29 Nisan 2007) Sunulan Bildiri. Eskişehir.
- Shunk, D. H. (1996). *Learning Theories: An Educational Perspective*. New Jersey: Prentice-Hall, Inc.
- Solmaz, A. (2009). İlköğretim 4. ve 5. Sınıflarda Okutulan Ders Kitaplarının Öğretmen ve Öğrenci Görüşleri Açısından İncelenmesi. 17. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi (01–03 Eylül 2008) Bildiriler.
- Şaşan, H. (2002). Yapılandırmacı Öğrenme. *Yaşadıkça Eğitim*. 74–75, 49–52.
- Tazebay, Atilla, S, Çelenk, N, Tertemiz, N, Kalaycı. (2000). *İlköğretim Programları ve Gelişmeler*. Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- Titiz, O. (2005). *Yeni Öğretim Sistemi*. İstanbul: Zambak Yayınları.
- Toytok ve diğerleri (2009). Eğitimde Meydana Gelen Son Program Değişikliklerinin Sonucunda Öne Çıkan Alternatif Ölçme ve Değerlendirme Yöntemlerini İlköğretim Okullarındaki Öğretmenlerin Tanıma ve Kullanma Düzeyleri (Düzce İli Örneği). *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 908–104.

- Yaşar, Ş. (1998). Yapısalcı Kuram ve Öğrenme-öğretme Süreci. VII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Konya: Selçuk Üniversitesi, 9–11 Eylül 1998: 695–701.
- Yapıcı, M. ve Demirdelen, C. (2007). İlköğretim 4. Sınıf Sosyal Bilgiler Öğretim Programına İlişkin Öğretmen Görüşleri. *İlköğretim Online*, 6(2), 204–212.
- Yetkin, D. ve Daşcan, Ö. (2006). *Son Değişikliklerle İlköğretim Programı (1–5 Sınıflar)*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Yıldırım, M.C. ve B. Dönmez. (2008). Yapılandırmacı Öğrenme Yaklaşımı Uygulamalarının Sınıf Yönetimine Etkileri Üzerine Bir Çalışma. *İlköğretim Online*, 7(3), 664–679.

İletişim/Correspondence

Yrd. Doç. Dr Hüseyin ŞİMŞEK
Harran üniversitesi Eğitim Fakültesi
Eğitim Bilimleri Bölümü
husimsek@hotmail.com

Yrd. Doç. Dr Abdullah ADIGÜZEL
Harran üniversitesi Eğitim Fakültesi
Eğitim Bilimleri Bölümü
aadiguzel@harran.edu.tr